

НАПРЯМИ ФОРМАЛІЗАЦІЇ УПРАВЛІННЯ НЕПОРУШНИМИ ЗАПАСАМИ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ У ПІДРОЗДІЛАХ ДЕРЖСПЕЦТРАНССЛУЖБИ

Розглянуто напрями формалізації управління непорушними запасами технічних засобів у підрозділах Держспецтрансслужби для підвищення рівня ефективності виконання поставлених перед ними завдань.

Рассмотрены направления формализации управления неприкосновенными запасами технических средств в Держспецтрансслужби для повышения уровня эффективности выполнения поставленных перед ними .

The directions to formalization of management of the inviolable reserves of technical facilities in subdivisions of the Derzhspetsstranssluzhba (State Special Transport Service) for the increase of efficiency level of realization of the tasks put before them are considered.

Вступ

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю вирішення актуальних завдань щодо забезпечення непорушними запасами Держспецтрансслужби, без чого неможливо досягти ефективного виконання плану розвитку та реформування Держспецтрансслужби на основі науково обґрунтованих принципів. Однією з найбільш недосконалих у ресурсному забезпеченні на сьогодні є система накопичення непорушних запасів, успадкована Держспецтрансслужбою від Збройних Сил України. Держспецтрансслужба має неадаптовану до сучасних умов власну систему забезпечення непорушних запасів, що призводить до недооцінки окремими командирами загонів важливості накопичення запасів, вимагає значних фінансових витрат.

Сьогодні ж теоретичні й практичні питання в цій сфері є недостатньо дослідженими. Зокрема, існують досить суперечливі погляди на шляхи вдосконалення існуючої системи забезпечення матеріально-технічними засобами.

Водночас дослідження, в яких би з використанням системного підходу розглядалися управлінські аспекти комплексної проблеми ресурсного забезпечення, практично відсутні. Підтвердженням цього, зокрема, є недосконалість і суперечливість рішень, що приймаються керівництвом Міноборони. Тому дослідження явищ (процесів, об'єктів), розробка та впровадження державно-управлінських рішень у названій сфері, які б відрізнялися чіткістю, лаконічністю, однозначністю, раціональністю, пов'язані зі значними труднощами. Для подолання цих труднощів вимагається інтеграція зусиль вітчизняних науковців, політиків, управ-

лінців для пошуку принципово нових ідей, вироблення політичних та управлінських рішень у контексті осмислення сучасних поглядів на сутність, засоби, способи й методи ресурсного забезпечення на основі науково обґрунтованих засад державного управління у сфері забезпечення національної безпеки, що й визначило мету, завдання, предмет, гіпотезу та методи дослідження.

Тому дослідження норм ешелонування та накопичення непорушних запасів матеріально-технічних засобів для забезпечення ремонту техніки структурних підрозділів Державної спеціальної служби транспорту є актуальним завданням.

Основана частина

Пропонуються напрями до формалізації управління непорушними запасами (НЗ) технічного майна Держспецтрансслужби, які базуються на виборі евристичної залежності ефективності застосування підрозділу Держспецтрансслужби для забезпечення (його обсягу та якості), як показано на рис. 1. З рисунку видно, що якщо забезпечення НЗ менше від мінімально можливого обсягу (задовільної якості) $R_{r\text{min}}$, то воно повністю нівелює максимальну ефективність підрозділу E_m , якої він може досягти в певних умовах обстановки при виконанні завдань за призначенням.

Подальше збільшення обсягу забезпечення НЗ до величини $R_{r\text{ж}}$ дає змогу досягти рівня ефективності підрозділу $E_{\text{ж}}$ без використання засобів інженерного захисту або інших видів захисту від різноманітного несприятливого впливу.

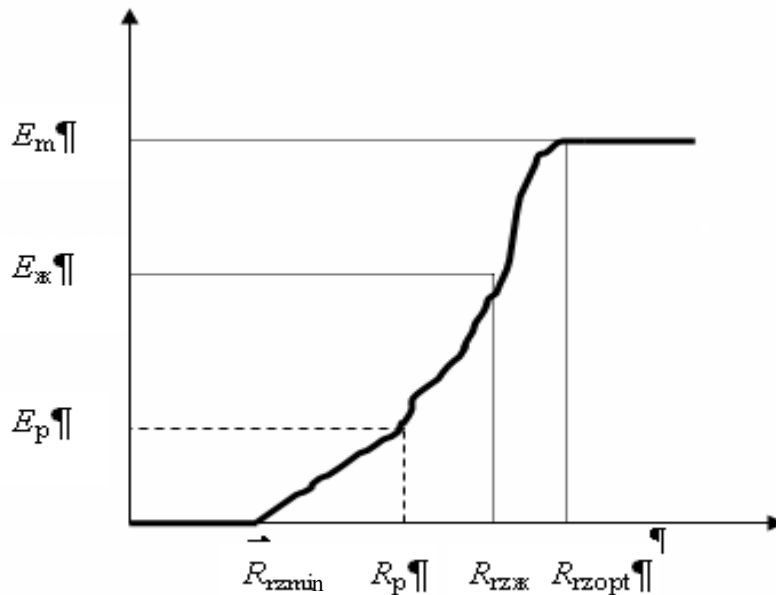

Рис. 1. Евристична залежність ефективності застосування підрозділу від забезпечення непорушними запасами

Забезпечення засобами захисту R_{opt} дає змогу підвищити ефективність підрозділу до значення E_m за рахунок збереження живучості техніки в умовах різноманітного несприятливого впливу.

Суть підходу полягає в тому, що у формалізованому вигляді управління НЗ включає множини організаційних заходів $\{Org_{sk}\}$. Усі організаційні заходи Org мають бути спрямовані на досягнення найбільшої ефективності підрозділу Держспецтрансслужби E_p при мінімально можливому їх фінансуванні, але за умови, що загальне фінансування $\sum C_{sk}$ не буде перевищувати його встановлений рівень C_{zm} :

$$Org_{sk} \Rightarrow E_p \rightarrow \max \text{ при } C_{sk} \rightarrow \min; \sum C_{sk} < C_{zm}.$$

Пропонуються основні засади розробки комплексної моделі забезпечення НЗ (рис. 2), які базуються на гіпотезі дослідження, згідно з якою забезпечення НЗ не повинно знижувати можливості підрозділу Держспецтрансслужби щодо виконання покладених на нього функцій за призначенням, а його вартість – перевищувати допустимий рівень фінансування. Такі засади передбачають формування вимог до забезпечення НЗ на основі запропонованого критерію оцінки ступеня відповідності поточного забезпечення потребам кожного підрозділу Держспецтрансслужби для виконання ним поста-

вленого завдання з ефективністю, не нижчою за нормативно встановлену.

У формалізованому вигляді зазначене регулювання G_{uorg} означає вибір такого варіанту рішення $\mathfrak{R}_j$ щодо замовлень, закупівель, накопичення, постачання та експлуатації технічного майна для кожного i -го підрозділу Держспецтрансслужби для виконання з необхідним рівнем ефективності кожного k -го з поставлених перед цим завдань, який передбачатиме найменші витрати за умови збереження можливостей підрозділу Держспецтрансслужби щодо виконання таких завдань.

У процесі оцінювання впливу повноти забезпечення R_{rz} на ефективність виконання i -м підрозділом Держспецтрансслужби k -го завдання E_{ik} як критерій оцінки вибрано ступінь відповідності поточного забезпечення потребам i -го підрозділу Держспецтрансслужби для виконання згаданого завдання з ефективністю, не нижчою від E_{ikmp} . У разі невиконання умови $E_{ik}(R_{rz}) \geq E_{ikmp}$ і незмінного рівня фінансування вимоги до забезпечення НЗ знижуються. Такий підхід забезпечує науковий супровід механізмів прийняття управлінських рішень щодо реформування системи забезпечення НЗ у загальній системі матеріального забезпечення Держспецтрансслужби в умовах обмеженого фінансування.

Рис. 2. Моделювання забезпечення Держспецтрансслужби НЗ в системі забезпечення національної безпеки України

Висновок

Розглянута комплексна модель забезпечення НЗ може бути використана й для розв'язування оберненої задачі, а саме визначення необхідних витрат на забезпечення НЗ підрозділів Держспецтрансслужби, за якого не буде обмежуватися нормативно встановлений необхідний рівень ефективності виконання підрозділами Держспецтрансслужби поставлених перед ними завдань.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК

1. Закон України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», зі змінами і доповненнями, внесеними Законами України від 13.05.1999 № 644 (Законом України від 13.05.1999 № 644-XIV цей Закон викладено в новій редакції), від 22 травня 2003 року № 860-IV, від 2 березня 2005 року № 2435-IV (Законом України від 2 березня 2005 року № 2435-IV цей Закон викладено у новій редакції) [Текст].
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 21.09. 2005 р. № 936 «Про затвердження Програми формування та розвитку Державної спе-

- ціальної служби транспорту на 2005–2015 роки» [Текст].
3. Експлуатація та ремонт військової техніки. Терміни та визначення [Текст]. ДСТУВ 3576-97 Держстандарт України. – Укр. НДІССТ, 1998. – 59 с.
  4. Збірник нормативно-правових актів з питань будівництва та розвитку Державної спеціальної служби транспорту [Текст].
  5. Техническое обеспечение железнодорожных войск (РТО-86) [Текст]. – М.: Воениздат, 1988. – 192 с.
  6. Приказ Министра обороны РФ от 12 мая 1998 г. № 224 «Об утверждении руководства по содержанию вооружения и военной техники, запасов военно-технического имущества и других материальных средств в соединениях и воинских частях постоянной готовности сухопутных войск» [Текст].
  7. Приказ Министра обороны СССР № 43, 1982 г. «Комплекты запасных частей, шанцевого инструмента и заправочного инвентаря, подлежащих накоплению в мирное время в народном хозяйстве и передаче вместе с автомобилями, тракторами, дорожностроительными, погрузочно-разгрузочными машинами и электростанциями, поставляемыми в Вооруженные силы СССР по мобилизации» [Текст].

Надійшла до редколегії 12.01.2010.

Прийнята до друку 21.01.2010.